

Главните аспекти на преработката на Регулативата Брисел 1-бис (II)

Роберта Рибейро Ортел
Предавач на ЕИЈА Луксембург

Договори за изборна судска надлежност – терминологија (1)

- **Во Брисел 1-бис – пренесување на јурисдикцијата**
- **Но, исто така**
 - Договор за судска надлежност
 - Договор за избор на местото на судење
 - Избор на местото на судењето
- **Место на судење** – конкретен концепт во меѓународното приватни право (МПП); се однесува на судовите пред кои се поднесува жалбата
- **Избор на место на судењето** – обиди парничарите да закажат рочиште пред судот кој сметаат дека ќе донесе најповолна пресуда
- **Автономија на страната** – страните може да ја избираат јурисдикција како и правото кое ќе се применува

Договори за изборна судска надлежност – терминологија (2)

- **Конфликт на јурисдикција** – јурисдикција врз истиот предмет може да имаат две или повеќе држави истовремено
- **Торпедо тужби** – покренување постапка пред оној суд што ќе донесе пресуда со поволен исход
- **Забрана за жалба** – решение издадено од судот или арбитражниот трибунал што забранува спротивставената страна да започне или да продолжи постапка во друга јурисдикција или место на судење

Пресуди по договорите за избор на судска надлежност

■ **Ексклузивна јурисдикција :**

- Изборот на судска надлежност во земјите членки од страните - независно од нивното постојано место на живеење ја пренесува надлежноста на избраниот суд (чл. 25 (1))
- Договорот не смее да биде неважечки и ништовен според законот на земјите членки каде е избран судот

■ **Договорениот суд има ексклузивна надлежност – доколку страните не се договориле поинаку**

Хашка конвенција за договорите за избор на судска надлежност

- Конвенцијата е потпишана од Унијата на 1. април 2009 г. врз основа на Одлуката на советот 2009/397/ЕК [1]
- Одлуката на советот од 4. декември 2014 г. за одобрувањето, во име на Европската унија, на Хашката конвенција од 30. јуни 2005 г. за договорите за избор на судска надлежност
- Хашката конвенција стапи на сила на 1. октомври 2015 г.
- Територијален опсег – применлив во сите земји членки (со исклучок на Данска), и Мексико. Нови земји: Сингапур и Украина

Поврзаност помеѓу Брисел 1-бис и Хашката конвенција

- Избраниот суд секако мора да биде во земја потписник на Конвенцијата
- Кога суд од ЕУ оценува целосно ексклузивна клаузула само во своја полза (или во полза на судовите на друга земја членка на ЕУ) Хашката конвенција ќе има преседан над Преработката во поглед на тоа со кој инструмент се применува клаузулата.
- Чл. 26(6). Оваа Конвенција нема да влијае на примената од страна на земјата потписничка на договор што, (...), ја определува надлежноста, или признавањето, или извршувањето на пресудите, дури и доколку е склучен согласно Конвенцијата или дури доколку сите засегнати држави се страни во оваа Конвенција.

Литиспенденција и сродни жалбени постапки

Одредби за литиспенденција

- Кога на два суда им е доверен предмет каде страните и предметот на спорот се исти, судот прводоверениот суд го добива предметот, а втородоверениот суд мора да одбие да постапува (чл. 29 (1))
- Чл. 32.1 - одредби за тоа како судот се смета за доверен:
- (а) во моментот кога документот со кој се поведува постапката или истоветен документ е поднесен во судот, под услов тужителот дополнително да не ги преземе мерките што требало да ги преземе за да му го врати документот на туженикот, или
- (б) ако документот треба да се врати пред да биде поднесен во судот, во моментот на приемот од страна на одговорниот орган за достава, под услов тужителот дополнително да не успее да ги преземе мерките што требало да ги преземе за да се поднесе документот во судот.

Правила за сродни тужби

- Се смета дека тужбите се сродни ако се толку тесно поврзани што е целисходно сослушувањата и одлуките за нив да се прават заеднички за да се избегне ризикот од неусогласени пресуди како резултат на одделни постапки (чл. 30(3))
- Кога сродни тужби чекаат да бидат разгледани во судовите на различни земји членки, кој било суд, освен прводоверениот суд, може да ги одложи своите постапки (чл. 30).

Нови одредби за литиспенденција во врска со одредувањето на местото на судењето

- **Новиот член 31 (2) наложува прводоверениот суд во ЕУ да ја одложи постапката во моментот кога постапката ќе му биде доверена на назначениот ЕУ суд со ексклузивна надлежност. Неизбраниот суд потоа воопшто нема да може да ја води постапката доколку (и додека) избраниот суд не ја одбие надлежноста.**
- **Кога назначениот суд ќе ја воспостави доделената надлежност, сите други судови треба да ја одбијат надлежноста во корист на избраниот суд – чл. 32 (2)**

**Дали има
какви било
прашања?**

**Секогаш на Ваше
располагање.**